

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก

พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ

การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๑

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรฐาน ๗ และรถขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓

มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖ มาตรฐาน ๗ และรถขนาดเล็ก จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) คัสซี ตามแบบที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) โครงคัสซี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถ เมื่อต่อตัวถัง

แล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) กันชนหน้าและกันชนท้าย ที่ติดตั้งเสมอกับหน้ารถและท้ายรถหรือยื่นจาก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หน้ารถและท้ายรถระยะห่างพอสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ค) ระบบบังคับเลี้ยว ที่ทำงานได้คล่องตัว พวงมาลัยต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ขับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รถสามารถบังคับรถได้สะดวกและปลอดภัย กลไกบังคับต้องไม่สัมผัสกับส่วนอื่นใดของรถ อัตราส่วน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระหว่างมุมหมุนของพวงมาลัยกับมุมเลี้ยวของล้อทั้งซ้ายและขวาต้องใกล้เคียงกัน แรงที่ใช้หมุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พวงมาลัยให้รถเลี้ยวซ้ายหรือขวาจะต้องใกล้เคียงกันและไม่มากเกินไปจนสมควร รวมทั้งต้องมีครีมน้ำมัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

และระยะท้ายปิดของรถตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรณีรถที่มีความยาวมากกว่า ๑๒ เมตร ต้องมีระบบบังคับเลี้ยวที่เพลาล้อท้ายด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ง) กล้อทำด้วยโลหะ และยางเป็นชนิดกลางสูบลม ที่มีขนาดสามารถรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

น้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙/ตอนที่ ๑๙/ฉบับพิเศษหน้า ๑/๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(จ) เพลาล้อ ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

กรณีรถที่มีความยาวมากกว่า ๑๒ เมตร ต้องมีเพลาล้อไม่น้อยกว่า ๓ เพลาล้อ

(ฉ) สปริง มีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตราบรรทุกได้ โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่ล้อทุกล้อ เพลาล้อไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่งสามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) มาตรฐาน ๓ (ฉ) และรถขนาดเล็ก จะมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนเฉพาะเพลาน้ำก็ได้

(ช) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะ ยาง หรือวัสดุอื่นใด ทั้งนี้ อาจใช้พื้นรถที่เป็นโลหะแทนแผ่นบังโคลนได้ แต่ด้านหลังล้อทุกล้อต้องมีแผ่นยางแขวนไว้เต็มความกว้างของยางล้อ ระยะห่างพอสมควร และส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลนต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ซ) ห้ามล้อมือ ที่มีประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ณ) ห้ามล้อเท้า ที่บังคับที่ล้อทุกล้อ ซึ่งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ จะต้องมีระบบห้ามล้อฉุกเฉินที่สามารถทำให้รถตอนท้ายหยุดได้โดยอัตโนมัติในกรณีที่รถพ่วงหลุดจากรถตอนหน้า

(ญ) เครื่องกำเนิดพลังงาน ที่สามารถขับเคลื่อนรถในสภาพใช้งานตามปกติที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสม ต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน กำลัง และไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศและเสียงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด รวมทั้งต้องมีฝาครอบเครื่องกำเนิดพลังงานขนาดปิดเครื่องได้สนิทและสามารถเก็บเสียงได้ตามสมควร

(ฎ) ระบบไอเสีย ที่มีเครื่องระงับเสียงและมีการบังหรือกันท่อไอเสียมิให้สัมผัสกับวัสดุติดไฟง่ายอันเป็นส่วนประกอบของรถ ส่วนปลายของท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและตรงออกท้ายรถ

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีทางขึ้นลงด้านท้ายรถ ส่วนปลายท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและเบนออกตรงมุมท้ายรถด้านขวา

(ฏ) ระบบส่งกำลังงาน ประกอบด้วย คลัทช์ เฟืองส่งกำลัง เพลาลูกส่งกำลัง ข้อต่อ และเฟืองท้าย สามารถส่งกำลังขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และให้มีห้วงหรือโซ่รองรับเพลาลูกส่งกำลังที่ทำด้วยโลหะที่มีขนาดสามารถรองรับเพลาลูกส่งกำลังในกรณีที่หลุดหรือขาดไม่ให้เกิดการแตกผิวทางได้

(ฐ) ระบบสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงาน พร้อมสวิทช์ใช้การได้ดีที่ผู้ขับรถสามารถสตาร์ทเครื่องได้จากที่นั่งผู้ขับรถ

(ฑ)^๓ ระบบไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า ฉนวน สวิตช์ แบตเตอรี่ และอุปกรณ์อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

จำนวน ขนาด คุณลักษณะ ระบบการทำงาน สมรรถนะ และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ของระบบไฟฟ้า รวมทั้งการติดตั้งและการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

^๓ ข้อ ๑ (๑) (ฑ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(ตม) แตรสัญญาณชนิดไฟฟ้าเสียงเดียว ความดังของเสียงแตรจะต้องอยู่ในเกณฑ์
ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ณ) ถังเชื้อเพลิง ที่ใช้กับเครื่องกำเนิดพลังงานซึ่งมีสภาพไม่รั่วซึม มีฝาปิดอย่างดี
และมีขนาดพอสมควร ติดตั้งไว้ในที่ปลอดภัย ซึ่งป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ รวมทั้งท่อส่งเชื้อเพลิงต้องมี
สภาพดี ไม่รั่วซึมหรือเกิดอันตรายได้ง่าย

(ด) เครื่องวัดความเร็ว ที่สามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง
คลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละสิบ และจะต้องมีแสงสว่างให้สามารถอ่านความเร็วในเวลากลางคืนได้

(ต) เครื่องบันทึกข้อมูลการเดินทางของรถ ที่มีคุณลักษณะและระบบการทำงาน
ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีเครื่องบันทึกข้อมูลการเดินทางของรถตาม
วรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบคัสซีตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ถ) ระบบหน่วยความเร็วของรถซึ่งทำหน้าที่ชะลอความเร็วรถ ซึ่งมีคุณลักษณะ
ระบบการทำงานสมรรถนะ และประสิทธิภาพของระบบหน่วยความเร็วของรถ รวมทั้งประเภทและ
ลักษณะของรถที่ต้องมีระบบหน่วยความเร็วของรถ ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตรา
บรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิด
อันตราย แบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้จะต้อง
ประกอบด้วย

(ก) กระจกกันลมหน้า กระจกกันลมหลัง และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็น
กระจกต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

กระจกกันลมหน้าต้องมีขนาดที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี
และห้ามมิให้น้ำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือ
เอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นการติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด

คุณลักษณะ ขนาด และประสิทธิภาพของวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดดที่
กระจกกันลมหน้าและกระจกกันลมหลัง รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดวัสดุเพื่อบังหรือ
กรองแสงแดด ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) กระจกเงาหรืออุปกรณ์สำหรับให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านข้าง
ด้านหลังและภายในรถได้อย่างชัดเจน

(ค) เครื่องปัดน้ำฝน มีใบปัดน้ำที่กระจกหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปัดน้ำได้
เนื้อที่กว้างพอให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจน

(ง) สีภายนอกและภายในซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(จ) ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านหลังของ

๔ ข้อ ๑ (๑) (ถ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๕ ข้อ ๑ (๒) (ก) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ตัวถังให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) หลังคา ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) และ (ฉ) ในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล หลังคาจะทำด้วยผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ซ) พื้นรถ ที่มั่นคงแข็งแรง สำหรับพื้นชั้นบนของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

มาตรฐาน ๔ ต้องมั่นคงแข็งแรง มีพื้นยางหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน ปูเต็มความกว้างและความยาวของพื้นรถ ได้พื้นชั้นบนต้องมีผ้ากรุโดยทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ซ) หน้าที่ด้านข้างรถซึ่งมีขนาดและจำนวนตามสมควร บานหน้าต่างเป็น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ชนิดปิดเปิดได้ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้ มีกลอนหรือสลักสำหรับยึด ถ้า

บานหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสงต้องมีวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คุณลักษณะ ขนาด และประสิทธิภาพของวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดดที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หน้าที่ด้านข้างรถ รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด ให้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บานหน้าต่างของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) และ (ง) มาตรฐาน ๖ (ก) และมาตรฐาน ๗ จะเป็นชนิดที่ปิดเปิดไม่ได้ก็ได้ ถ้าเป็นชนิดปิดเปิดไม่ได้ ตัวถังจะต้องมีระบกกายเเทอากาศได้ดีในกรณีทีเครื่องปรับอากาศขัดข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา บานหน้าต่างของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) และ (ฉ) และรถ

ขนาดเล็ก จะใช้ผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันแทนบานหน้าต่างก็ได้ แต่ต้องมีที่สำหรับยึดติดกับตัวถัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉ) ประตูทางขึ้นลงและประตูฉุกเฉิน

ประตูทางขึ้นลง อยู่ทีด้านข้างหรือทีด้านท้ายของรถ ในกรณีทีประตูทางขึ้นลงอยู่ทีด้านข้าง บันไดทางขึ้นลงจะต้องไม่ยื่นออกนอกกรล ในกรณีทีประตูทางขึ้นลงอยู่ทีด้านท้ายของรถ บันไดทางขึ้นลงให้ยื่นออกนอกกรลได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประตูฉุกเฉิน อยู่ทีด้านขวาหรือทีด้านท้ายของรถ มีบานประตูเต็มสวนกว้างและ

ส่วนสูง มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นประตูฉุกเฉินพร้อมด้วยคำอธิบายวิธีเปิดเป็นภาษาไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประเภทและลักษณะของรถทีจะบังคับให้มีประตูทางขึ้นลงและประตูฉุกเฉิน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนจำนวน ขนาด ตำแหน่ง คุณลักษณะ ระบบการทำงาน และประสิทธิภาพของประตูทางขึ้น

ลงและประตูฉุกเฉิน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ญ) ที่นั่งผู้ขับรล ซึ่งแยกต่างหากจากที่นั่งผู้โดยสาร สามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม

ความเหมาะสมตริงแนกับพื้นรลอยู่ในตำแหน่งทีสามารถบังคับรลได้ดีและมองเห็นสภาพการจราจร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด้านหน้าด้านข้าง และด้านหลังได้อย่างชัดเจน เมื่อใช้กระจกเงาหรืออุปกรณ์สำหรับมองภาพ

(ฎ) ที่นั่งผู้โดยสาร ตรึงแนกับพื้นรล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แบบ การจัดวางและการยึดที่นั่งผู้โดยสารของรถทีใช้ในการขนส่งผู้โดยสารแต่

ละมาตรฐานให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฏ) ห้องผู้ขับรลหรือรวกั้นผู้ขับรลทีมั่นคงแข็งแรงสำหรับแยกผู้ขับรลให้อยูคน

ละส่วนกับผู้โดยสาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖ ข้อ ๑ (๒) (ซ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) มาตรฐาน ๓ (จ) และ (ฉ)
และรถขนาดเล็ก จะมีราวกันผู้ขับขี่รถหรือไม่ก็ได้

(ฐ) ราวยึดเหนี่ยวที่มั่นคงแข็งแรงและสะอาดเรียบร้อย ตรึงแน่นกับเพดาน
ภายใน โดยมีความยาวและระยะห่างตามความเหมาะสม หรือมีที่ยึดเหนี่ยวอื่นใดที่ใช้การได้ทดแทน
กัน และที่ประตูทางขึ้นลงต้องมีราวสำหรับผู้โดยสารยืนยึดเหนี่ยวไว้ตามความเหมาะสมอย่างน้อยประตูละ ๑ ราว
ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะ
บังคับให้มีราวยึดเหนี่ยว รวมทั้งจำนวนและตำแหน่งที่ติดตั้งราวยึดเหนี่ยว ให้เป็นไปตามที่อธิบดี
ประกาศกำหนด

(ฑ) กรังส์สัญญาณหยุดรถที่มีเสียงดังพอสมควร พร้อมด้วยที่กดกรังส์สัญญาณติด
ไว้ภายในรถ

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะ
บังคับให้มีกรังส์สัญญาณหยุดรถ รวมทั้งจำนวนและตำแหน่งที่ติดตั้งกรังส์สัญญาณหยุดรถให้เป็นไป
ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฒ)^๗ อุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ซึ่งมีคุณลักษณะ สี ขนาด จำนวน และ
ตำแหน่งการติดตั้งรวมทั้งประเภท และลักษณะของรถที่ต้องมีอุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ตามที่
อธิบดีประกาศกำหนด

(ณ)^๘ เข็มขัดนิรภัย ซึ่งมีคุณลักษณะ สมรรถนะ มาตรฐาน แบบ การติดตั้ง และ
การยึดเข็มขัดนิรภัย รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ตามที่อธิบดี
ประกาศกำหนด

(ด)^๙ อุปกรณ์ป้องกันด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลังของรถ
คุณลักษณะ ขนาด ประสิทธิภาพ ตำแหน่งและเงื่อนไขในการติดตั้งอุปกรณ์
ป้องกัน ด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลังของรถ รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดอุปกรณ์
ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบตัวถังตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) โคมไฟดังต่อไปนี้ ที่มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล แสงขาวหรือเหลืองอ่อน จำนวน ๒ ดวง ติดอยู่ในระดับ
เดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวา ห่างละ ๑ ดวง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสงสีเดียวกัน สูงจาก
ผิวทางไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร

โคมไฟแสงพุ่งไกลจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วย
เท่านั้น เว้นแต่เป็นการให้แสงสัญญาณชั่วคราว

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ แสงขาวหรือเหลืองอ่อน ที่ให้แสงสีเดียวกับโคมไฟแสงพุ่ง

^๗ ข้อ ๑ (๒) (ฒ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^๘ ข้อ ๑ (๒) (ณ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^๙ ข้อ ๑ (๒) (ด) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ไกล จำนวน ๒ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวา ห่างละ ๑ ดวง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร ห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟแสงพุ่งต่ำจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

(ค) โคมไฟแสดงความกว้างของรถ แสงขาวหรือเหลือง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสงสีเดียวกัน สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟแสดงความกว้างของรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

(ง) โคมไฟเลี้ยว ชนิดใช้ไฟกะพริบ แสงเหลือง ติดที่ด้านหน้า จำนวน ๒ ดวง และแสงเหลืองหรือแดง ติดที่ด้านท้าย จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ในกรณีที่มีรถมีความกว้างเกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟเลี้ยวด้านท้ายจะมีจำนวน ๖ ดวงก็ได้ โดยให้ติดไว้ที่ข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงที่ติดที่ด้านท้ายต้องให้แสงสีเดียวกัน โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถหรือท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร และดวงล่างสุดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟเลี้ยวทุกดวงที่อยู่ข้างเดียวกันต้องกะพริบพร้อมกันในขณะให้สัญญาณเลี้ยว

(จ) โคมไฟท้าย แสงแดง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ในกรณีที่มีรถมีความกว้างเกิน ๒.๑๐ เมตร จะมีจำนวน ๖ ดวงก็ได้ ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

(ฉ) โคมไฟหยุด แสงแดง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้างสูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟหยุดจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่ใช้ห้ามล้อเท่านั้น และแสงต้องสม่ำเสมอคงที่ไม่กะพริบ โคมไฟหยุดถ้ารวมอยู่ในโคมไฟท้ายจะต้องมีความสว่างมากกว่าความสว่างของโคมไฟท้ายนั้น

(ช) โคมไฟถอยหลัง แสงขาว จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ท้ายรถ สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ในกรณีที่มี ๒ ดวง ต้องติดอยู่ในระดับเดียวกันและห่างจากแนวกึ่งกลางท้ายรถเท่ากันทั้งสองข้าง

โคมไฟถอยหลังจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่ใช้เกียร์ถอยหลังเท่านั้น

(ซ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน แสงขาว อย่างน้อย ๑ ดวง แต่ไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ด้านบน ด้านล่าง หรือด้านข้างของแผ่นป้ายทะเบียนท้ายรถ มีความสว่างสามารถอ่านป้ายทะเบียนรถได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร จากท้ายรถ และต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟส่องป้ายทะเบียนต้องให้แสงสว่างพร้อมกับโคมไฟท้าย

(ณ) โคมไฟแสดงส่วนสูงและประเภทของรถสำหรับรถที่มีความสูงเกิน ๒.๕๐ เมตร จำนวน ๔ ดวง ติดไว้ที่ด้านหน้าตอนบนของหลังคารถ ดวงริมสุดอยู่ห่างจากด้านข้างริมสุดของ

หน้ารถไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ดวงในห่างจากดวงริมเป็นระยะประมาณ ๔๐ เซนติเมตร และให้มีโคมไฟแสงแดงด้านท้ายตอนบนของหลังคารถ จำนวน ๒ ดวง ติดไว้ริมสุดของท้ายรถข้างละ ๑ ดวง

โคมไฟแสงส่วนสูงและประเภทของรถที่ติดไว้ที่ด้านหน้าตอนบนของหลังคารถให้ใช้ดังนี้

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทางใช้แสงน้ำเงิน

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งไม่ประจำทางใช้แสงเหลือง

(๓) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งส่วนบุคคลใช้แสงขาว

(๔) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งโดยรถขนาดเล็กใช้แสงม่วง

(ญ) โคมไฟภายในรถ แสงขาว ติดไว้ภายในรถให้แสงสว่างพอสมควร และจะมีโคมไฟสำหรับอ่านหนังสือประจำทุกที่นั่งด้วยก็ได้

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะต้องมีโคมไฟภายในรถ รวมทั้งจำนวนและตำแหน่งของโคมไฟภายในรถ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฎ) โคมไฟส่องป้ายแสดงเส้นทาง แสงขาว ติดที่ด้านหน้ารถให้แสงสว่างพอสมควรที่ป้ายแสดงเส้นทาง

ข้อ ๑ ทวิ^{๑๐} รถตามข้อ ๑ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟดังต่อไปนี้ ถ้าจะนำมาใช้ต้องมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล จำนวน ๒ ดวง มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ก)

(ข) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง แต่ถ้าแสงสว่างส่องออกไปทางท้ายรถหรือเป็นโคมไฟดวงท้ายจะให้แสงแดงก็ได้ ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ที่ข้างซ้ายและข้างขวาตอนหน้าแห่งละ ๑ ดวง หรือตอนท้ายแห่งละ ๑ ดวง ในกรณีที่มีรัศมีความยาวเกิน ๗.๕๐ เมตร จะมีโคมไฟข้างรถที่กึ่งกลางระหว่างโคมไฟข้างรถดวงหน้าและดวงท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวงก็ได้ โคมไฟข้างซ้ายและข้างขวาต้องอยู่ในระดับและตำแหน่งเดียวกันและให้แสงสีเดียวกัน

โคมไฟข้างรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

(ค) โคมไฟเลี้ยวข้างรถ ชนิดใช้ไฟกระพริบ แสงเหลือง ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ที่ข้างซ้ายและข้างขวาตอนหน้าแห่งละ ๑ ดวง หรือตอนท้ายแห่งละ ๑ ดวง ในกรณีที่มีรัศมีความยาวเกิน ๗.๕๐ เมตร จะมีโคมไฟเลี้ยวข้างรถที่

^{๑๐} ข้อ ๑ ทวิ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

กึ่งกลางระหว่างโคมไฟเลี้ยวข้างรถดวงหน้าและดวงท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวงก็ได้ โคมไฟข้างซ้ายและข้างขวาต้องอยู่ในระดับและตำแหน่งเดียวกัน

โคมไฟเลี้ยวข้างรถทุกดวงต้องกระพริบพร้อมกับโคมไฟเลี้ยวที่ด้านหน้าและด้านท้ายที่อยู่ข้างเดียวกัน

(ง) โคมไฟตัดหมอก แสงขาวหรือเหลืองอ่อน จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดที่หน้ารถ สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร แต่อยู่สูงไม่เกินโคมไฟแสงพุ่งต่ำถ้ามี ๑ ดวงให้ติดที่กึ่งกลางหน้ารถ แต่ถ้ามี ๒ ดวง ให้ติดในระดับเดียวกัน และห่างจากกึ่งกลางหน้ารถเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสงสีเดียวกัน

โคมไฟตัดหมอกจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟแสดงความกว้างของรถ และโคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือ ๐.๒๐ เมตร ในระยะ ๗.๕๐ เมตร และไม่เอียงไปทางขวา

(จ) โคมไฟหยุด แสงแดง จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ในตำแหน่งที่ให้แสงสว่างออกไปทางท้ายรถ สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร ถ้ามี ๑ ดวง ต้องอยู่ในแนวกึ่งกลางท้ายรถ แต่ถ้ามี ๒ ดวง ต้องอยู่ในระดับเดียวกัน และห่างจากแนวกึ่งกลางท้ายรถเท่ากันทั้งสองข้าง

โคมไฟหยุดจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในกรณีที่ใช้ห้ามล้อเท่านั้นและแสงต้องสม่ำเสมอคงที่ไม่กระพริบ

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(๓)^{๑๑} เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ

(ก) ประตูลาด ทางลาด สะพาน หรือเครื่องอุปกรณ์ที่นำพาคนพิการหรือรถคนพิการ (wheel chair) ขึ้นและลงจากรถ ต้องมีสภาพมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัยในการใช้งาน และต้องมีลักษณะ ขนาด และคุณสมบัติในการใช้งานตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

(ข) พื้นหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับเก็บหรือจ่อรถคนพิการ (wheel chair) ที่อยู่ภายในห้องโดยสาร ต้องมีอุปกรณ์ยึดตรึงที่มั่นคงแข็งแรง และไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ แก่ผู้อื่น

(ค) เครื่องอุปกรณ์อื่น (ถ้ามี) ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒^{๑๒} นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ แล้ว

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ จะต้องมียุทธภัณฑ์ต่อพ่วงที่สามารถลากจูงได้ในขณะเต็มอัตราบรรทุกและสามารถทำให้รถตอนท้ายเคลื่อนตัวและเลี้ยวตามรถตอนหน้าได้โดยปลอดภัย ทั้งนี้ ยุทธภัณฑ์ต่อพ่วงดังกล่าวต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และสมรรถนะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

^{๑๑} มาตรา ๑ ทวิ (๓) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๑๒} ข้อ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๓ รถตามข้อ ๑ ที่กำหนดให้มีสำหรับผู้โดยสารยืนได้ให้บริเวณพื้นที่สำหรับผู้โดยสารยืนต้องเป็นพื้นที่ราบซึ่งมีความกว้างและความยาวพอเหมาะที่จะให้ผู้โดยสารยืนได้โดยถือเกณฑ์พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ตารางเซนติเมตร ต่อผู้โดยสารยืน ๑ คน

ข้อ ๔^{๑๓} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ และมาตรฐาน ๖ ซึ่งมีที่เก็บสัมภาระได้ ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถหรือชั้นภายในรถ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ข) (ง) (จ) (ฉ) ซึ่งมีที่เก็บสัมภาระได้ ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถนั้นภายในรถหรือบนหลังคาก็ได้ รถขนาดเล็ก ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้บนหลังคาหรือภายในรถ โดยจะมีไว้ที่ด้านล่างด้วยก็ได้

ข้อ ๕^{๑๔} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) และ (ง) มาตรฐาน ๕ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ก) ต้องมีเครื่องปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสามารถปรับอากาศภายในรถให้มีอุณหภูมิสม่ำเสมอพอเหมาะ และมีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอ เครื่องปรับอากาศและระบบระบายอากาศตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระบบการทำงานคุณลักษณะเฉพาะ หรือขนาด ตามเงื่อนไขที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๖^{๑๕} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐานอื่นซึ่งมีห้องสุขภัณฑ์ได้ ให้มีห้องสุขภัณฑ์ภายในรถ ซึ่งมีขนาดความกว้าง ความยาว และความสูงพอสมควร สำหรับใช้ถ่ายอุจจาระและปัสสาวะได้และมีอ่างสำหรับล้างมือด้วย ห้องสุขภัณฑ์จะต้องมีที่สำหรับเก็บอุจจาระและปัสสาวะอย่างดี ไม่รั่วซึม และป้องกันกลิ่นเหม็นได้

ข้อ ๗^{๑๖} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารซึ่งมีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ให้มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มขนาดพอสมควรอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม ซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือความไม่สะดวกแก่ผู้โดยสารที่มีที่นั่งใกล้เคียงบริเวณดังกล่าว

^{๑๓} ข้อ ๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๑๔} ข้อ ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๑๕} ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๑๖} ข้อ ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๘^{๓๗} นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ แล้ว รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ และมาตรฐาน ๔ (ก) (ข) อย่างน้อยจะต้องมีอุปกรณ์ให้เสียง และประชาสัมพันธ์ ดังนี้

(๑) เครื่องรับวิทยุ ๑ เครื่อง

(๒) เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง ๑ เครื่อง

(๓) เครื่องขยายเสียง ขนาดพอสสมควร ๑ เครื่อง

อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ตาม (๑) (๒) และ (๓) อาจรวมอยู่ในเครื่องเดียวกันได้

ข้อ ๙^{๓๘} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ และมาตรฐาน ๖ ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๒ เครื่อง

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) (ง) ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อยชั้นละ ๒ เครื่อง

เครื่องดับเพลิงตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามชนิด ประเภทและขนาดตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด โดยให้ติดตั้งไว้ภายในรถที่เหมาะสมซึ่งพร้อมที่จะใช้การได้ทุกขณะ

ส่วนที่ ๒

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่ง
ผู้โดยสารมาตรฐาน ๕

ข้อ ๑๐^{๓๙} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

(๑) คัสซี ตามแบบที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) โครงคัสซี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

(ข) กันชนท้ายที่ติดตั้งเสมอกับท้ายรถหรือยื่นจากท้ายรถในระยะห่างพอสสมควร และจะมีกันชนหน้าหรือไม่ก็ได้

(ค) อุปกรณ์ต่อพ่วง ที่สามารถลากจูงได้ในขณะเต็มอัตราบรรทุก รวมทั้งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และสมรรถนะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ง) กงล้อทำด้วยโลหะ และยางเป็นชนิดกึ่งวงกลม ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

^{๓๗} ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๘} ข้อ ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๙} ข้อ ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(จ) เพลาล้อ ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ฉ) สปริง มีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่ล้อทุกล้อ เพลาล้อไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่งสามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

(ช) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะ ยาง หรือวัสดุอื่นใด ทั้งนี้ อาจใช้พื้นรถที่เป็นโลหะแทนแผ่นบังโคลนได้ แต่ด้านหลังล้อทุกล้อต้องมีแผ่นยางแขวนไว้เต็มความกว้างของยางล้อ ระยะห่างพอสมควร และส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลนต้องสูงจากพื้นไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ซ) ระบบห้ามล้อ ที่สามารถห้ามล้อได้โดยใช้การควบคุมจากระบบห้ามล้อของรถลากจูงและต้องมีระบบห้ามล้อฉุกเฉินที่สามารถทำให้รถหยุดได้โดยอัตโนมัติในกรณีที่หลุดจากรถลากจูง รวมทั้งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฌ)^{๒๐} ระบบไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า ผนวน สวิตช์ แบตเตอรี่ และอุปกรณ์อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

จำนวน ขนาด คุณลักษณะ ระบบการทำงาน สมรรถนะ และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ของระบบไฟฟ้า รวมทั้งการติดตั้งและการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตราย แบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วย

(ก) กระงะกันลมหน้า กระงะกันลมหลัง และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระงะต้องเป็นกระงะนิรภัยตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) สีภายนอกและภายในซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(ค) เครื่องหมาย เป็นแผ่นโลหะรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก มีข้อความเป็นอักษรไทยว่า “รถพ่วง” หรือ “รถพ่วงยาว” โดยลักษณะ ขนาด และสีของแผ่นโลหะ ตลอดจนวิธีการติดแผ่นโลหะให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

กรณีที่ติดตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดนอกจากที่กำหนดตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ง) หลังคา ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้

(จ) พื้นรถ พื้นที่มั่นคงแข็งแรง

(ฉ)^{๒๑} หน้าต่างที่ด้านข้างรถ ซึ่งมีขนาดและจำนวนตามสมควร บานหน้าต่างเป็นชนิดปิดเปิดได้ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้ มีกลอนหรือสลักสำหรับยึด ถ้าบานหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสง ต้องมีวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดด

^{๒๐} ข้อ ๑๐ (๑) (ฌ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๒๑} ข้อ ๑๐ (๒) (ฉ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

คุณลักษณะ ขนาด และประสิทธิภาพของวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดดที่หน้าต่างที่ด้านข้างรถ รวมทั้งประเภทของรถที่ต้องติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

บานหน้าต่างของรถปรับอากาศจะเป็นชนิดที่ปิดเปิดไม่ได้ก็ได้ ถ้าเป็นชนิดปิดเปิดไม่ได้ตัวถังจะต้องมีระบบถ่ายเทอากาศได้ดีในกรณีที่เครื่องปรับอากาศขัดข้อง

(ข) ประตูทางขึ้นลงและประตูฉุกเฉิน

ประตูทางขึ้นลง อยู่ทางด้านข้างของรถ และบันไดทางขึ้นลงจะต้องไม่ยื่นออกนอกกรอบประตูฉุกเฉิน อยู่ทางด้านขวาของรถหรือที่ด้านท้ายของรถ มีบานประตูเต็มส่วนกว้างและส่วนสูง มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นประตูฉุกเฉินพร้อมด้วยคำอธิบายวิธีเปิดเป็นภาษาไทย

จำนวน ขนาด ตำแหน่ง คุณลักษณะ ระบบการทำงาน และประสิทธิภาพของประตูทางขึ้นลงและประตูฉุกเฉิน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) ที่นั่งผู้โดยสาร ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ฎ)

(ฅ) ราวยึดเหนี่ยว ที่มั่นคงแข็งแรงและสะอาดเรียบร้อย ตรึงแน่นกับเพดานภายในโดยมีความยาวและระยะห่างตามความเหมาะสม หรือมีที่ยึดเหนี่ยวอื่นใดที่ใช้การได้ทดแทนกัน และที่ประตูทางขึ้นลงต้องมีราวสำหรับยึดเหนี่ยวติดไว้ตามความเหมาะสมอย่างน้อยประตูละ ๑ ราว

(ญ) กรังสัญญาณหยุดรถ ที่มีเสียงดังพอสมควร พร้อมด้วยที่กดกรังสัญญาณติดไว้ภายในรถ

ประเภทของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ที่จะบังคับให้มีกรังสัญญาณหยุดรถตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งจำนวน และตำแหน่งที่ติดตั้งกรังสัญญาณหยุดรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฎ)^{๒๒} อุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ซึ่งมีคุณลักษณะ สี ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้ง รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีอุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฎ)^{๒๓} เข็มขัดนิรภัย ซึ่งมีคุณลักษณะ สมรรถนะ มาตรฐาน แบบ การติดตั้ง และการยึดเข็มขัดนิรภัย รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) โคมไฟดังต่อไปนี้ ที่ทำงานได้ร่วมกับรถที่ใช้ลากจูง และมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟเลี้ยว ติดที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ง)

(ข) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (จ)

(ค) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ฉ)

(ง) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

^{๒๒} ข้อ ๑๐ (๒) (ฎ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๒๓} ข้อ ๑๐ (๒) (ฎ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(จ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ข)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ง) โคมไฟแสดงส่วนสูงท้ายรถ แสงแดง ติดบนหลังคาท้ายรถห่างจากด้านข้าง

ริมสุดไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ข้างละ ๑ ดวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข) โคมไฟภายในรถ มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ญ)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง แต่ถ้าแสงสว่างส่องออกไปทางท้ายรถหรือเป็น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โคมไฟดวงท้ายจะให้แสงแดงก็ได้ ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมตรที่ข้างซ้ายและข้างขวาในระดับเดียวกัน ตอนหน้าห่างจากหน้าสุดรถไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ไม่รวมแขนพวง) แห่งละ ๑ ดวง ตอนท้ายห่างจากท้ายสุดรถไม่เกิน ๓๐ เซนติเมตร แห่งละ ๑ ดวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในกรณีที่รถมีความยาวเกิน ๖ เมตร ให้มีโคมไฟข้างรถที่กึ่งกลางระหว่างโคมไฟข้างรถดวงหน้าและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดวงท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวง ถ้ามีมากกว่า ๑ ดวง ระยะห่างระหว่างโคมไฟแต่ละดวงในข้างเดียวกันต้อง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เท่ากัน และห่างกันไม่น้อยกว่า ๓ เมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โคมไฟข้างรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในกรณีที่โคมไฟท้ายรถให้แสงสว่างด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๐ ทวิ^{๒๔} รถตามข้อ ๑๐ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไข

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (จ) มีกำลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑๐ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ที่มีที่เก็บสัมภาระ ให้มีที่เก็บ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ ให้นำข้อ ๓ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่รถที่ใช้ในการขนส่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ โดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขนาดของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๓^{๒๕} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ให้มีขนาดตามมาตรฐานที่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ความกว้าง เมื่อวัดจากส่วนที่กว้างที่สุดของตัวถังรวมส่วนประกอบที่ยื่นออกจาก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๔} ข้อ ๑๐ ทวิ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๕} ข้อ ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความใน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ตัวถังแต่ไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความกว้างไม่เกิน ๒.๕๕ เมตร โดยตัวถังด้านข้างหรือส่วนประกอบของตัวถังจะยื่นเกินขอบทางด้านนอกของเพลาล้อท้ายได้ไม่เกินด้านละ ๑๕ เซนติเมตร

(๒)^{๒๖} ความสูง

ความสูงภายนอกของรถเมื่อวัดในแนวตั้งจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ ต้องมีความสูงไม่เกิน ๓.๘๐ เมตร เว้นแต่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ค) (ง) และ (จ) มาตรฐาน ๓ (ค) (ง) (จ) และ (ฉ) และรถขนาดเล็ก ต้องมีความสูงไม่เกิน ๓.๒๐ เมตร และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ ต้องมีความสูงไม่เกิน ๔.๐๐

เมตร

ความสูงภายในของรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ความสูงของรถต้องไม่ทำให้การทรงตัวของรถต่ำกว่าเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ความยาว

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ (ก) และ (ข) มาตรฐาน ๓ (ก) และ (ข) และมาตรฐาน ๗ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๕ เมตร

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๒ เมตร

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ค) (ง) และ (จ) มาตรฐาน ๓ (ค) (ง) (จ) และ (ฉ) มาตรฐาน ๕ และรถขนาดเล็ก เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถและแขนพวง จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๐ เมตร

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๘ เมตร

(๔) ส่วนยื่นหน้า เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดของตัวถังไม่รวมกันชนหรือแขนพวงถึงศูนย์กลางเพลาล้อหน้า จะต้องมีความยาวของส่วนยื่นหน้าไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ เว้นแต่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ ต้องมีความยาวของส่วนยื่นหน้าไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อตอนหน้า

(๕)^{๒๗} ส่วนยื่นท้าย เมื่อวัดจากส่วนท้ายสุดของตัวถังส่วนที่บรรทุกแต่ไม่รวมกันชนท้ายและอุปกรณ์อื่นถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือถึงศูนย์กลางของกลุ่มเพลาล้อท้ายในกรณีที่มีเพลาล้อท้ายมากกว่าหนึ่งเพลาล้อ ต้องมีความยาวของส่วนยื่นท้ายไม่เกินสองในสามของช่วงล้อ

รถที่มีความยาวมากกว่า ๑๒ เมตร อาจมีความยาวของส่วนยื่นท้ายเกินสองในสามของช่วงล้อได้ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

อุปกรณ์อื่นซึ่งไม่ใช่กันชนท้ายที่ติดตั้งเพิ่มเติมที่ด้านท้ายของตัวถังส่วนที่บรรทุกต้องมีความยาวตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์การวัดขนาดช่วงล้อของรถตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

^{๒๖} ข้อ ๑๓ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๒๗} ข้อ ๑๓ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๔^{๒๘} (ยกเลิก) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่ ๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบ
ของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก^{๒๙} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา _____ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๔^{๓๐} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๗ จะมีสภาพ เครื่องอุปกรณ์
และส่วนควบของรถแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ได้ หากมีความจำเป็นตามลักษณะ
ของการใช้งานแต่ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๔/๑^{๓๑} รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งระหว่าง
ประเทศ ต้องมีสภาพเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะมี
อนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยต้อง
เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่วนที่ ๕
เบ็ดเตล็ด^{๓๒} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา _____ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อ ๑๔/๒^{๓๓} วัสดุที่นำมาใช้ในการผลิตหรือประกอบเป็นเครื่องอุปกรณ์และส่วน
ควบหรือการตกแต่งภายนอกหรือภายในของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ต้องมี
คุณสมบัติในด้านการลุกไหม้ การลามไฟ การแผ่รังสี การละลาย หรือความเป็นพิษ ตามที่อธิบดี
ประกาศกำหนด

ประเภทและลักษณะของรถที่ต้องใช้วัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๘} ข้อ ๑๔ ยกเลิกโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๒๙} ส่วนที่ ๔ ข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร
และรถขนาดเล็ก ข้อ ๑๔ ถึง ข้อ ๑๔/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๐} ข้อ ๑๔ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๑} ข้อ ๑๔/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๒} ส่วนที่ ๕ เบ็ดเตล็ด ข้อ ๑๔/๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๓} ข้อ ๑๔/๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการ

ขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่วนที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๕^{๓๔} รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙ จะต้องมียานพาหนะและส่วนควบดังต่อไปนี้

(๑) คัสซี ตามแบบที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) โครงคัสซี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) กันชนหน้า ยื่นจากหน้ารถระยะห่างพอสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ จะต้องมียันชนท้ายยื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จากท้ายรถระยะห่างพอสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ค) ระบบบังคับเลี้ยว ที่ทำงานได้คล่องตัว พวงมาลัยต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ขับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รถสามารถบังคับรถได้สะดวกและปลอดภัย กลไกบังคับต้องไม่สัมผัสกับส่วนอื่นใดของรถ อัตราส่วน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระหว่างมุมหมุนของพวงมาลัยกับมุมเลี้ยวของล้อทั้งซ้ายและขวาต้องใกล้เคียงกัน แรงที่ใช้หมุน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พวงมาลัยให้รถเลี้ยวซ้ายหรือขวาจะต้องใกล้เคียงกัน และไม่มากเกินไปจนสมควร รวมทั้งต้องมีรัศมีวงเลี้ยว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

และระยะท้ายปิดของรถตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ง) กงล้อทำด้วยโลหะ และยางเป็นชนิดกลวงสูบลม ที่มีขนาดสามารถรับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

น้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(จ) เพลาล้อ ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ฉ) สปริง มีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตรา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บรรทุกได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่เพลาล้อหน้าไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ช) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยโลหะ ยาง หรือวัสดุอื่นใด สำหรับล้อหลังสุดของรถ ส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลน ต้องสูงจากพื้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ราบไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ซ) ห้ามล้อมือ ที่มีประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ฌ) ห้ามล้อเท้า ที่บังคับที่ล้อทุกล้อ ซึ่งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๔} ข้อ ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ญ) เครื่องกำเนิดพลังงาน ที่สามารถขับเคลื่อนรถในสภาพใช้งานตามปกติที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้อย่างเหมาะสม โดยต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน กำลัง และไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศและเสียงตามที่อธิบดีประกาศกำหนด รวมทั้งต้องมีฝาครอบเครื่องกำเนิดพลังงานขนาดปิดเครื่องได้สนิทและสามารถเก็บเสียงได้ตามสมควร

(ฉ) ระบบไอเสีย ที่มีอุปกรณ์ระงับเสียงและมีอุปกรณ์ป้องกันความร้อนหรือการติดไฟโดยส่วนปลายของท่อไอเสียต้องไม่หันไปทางด้านซ้ายของรถ ทั้งนี้ อุปกรณ์ระงับเสียงและอุปกรณ์ป้องกันความร้อนหรือการติดไฟ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ค) ระบบส่งกำลังงาน ประกอบด้วยคลัทช์ เฟืองส่งกำลัง เพลาส่งกำลัง ข้อต่อ และเพืองท้าย สามารถส่งกำลังขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และให้มีห่วงหรือโซ่รองรับเพลาส่งกำลังที่ทำด้วยโลหะที่มีขนาดสามารถรองรับเพลาส่งกำลังในกรณีที่หลุดหรือขาดไม่ให้กระแทกผิวทางได้

(ข) ระบบสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงาน พร้อมสวิตช์ใช้การได้ดีที่ผู้ขับขี่สามารถสตาร์ทเครื่องได้จากที่นั่งผู้ขับขี่

(๓) ระบบไฟฟ้า ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า ฉนวน สวิตช์ แบตเตอรี่ และอุปกรณ์อื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

จำนวน ขนาด คุณลักษณะ ระบบการทำงาน สมรรถนะ และประสิทธิภาพของอุปกรณ์ของระบบไฟฟ้า รวมทั้งการติดตั้งและการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้า ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฅ) แตรสัญญาณชนิดไฟฟ้าเสียงเดียว ความดังของเสียงแตรจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ณ) ถังเชื้อเพลิง ที่ใช้กับเครื่องกำเนิดพลังงานซึ่งมีสภาพไม่รั่วซึม มีฝาปิดอย่างดี และมีขนาดพอสมควร ติดตั้งไว้ในที่ปลอดภัย ซึ่งป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ รวมทั้งท่อส่งเชื้อเพลิงต้องมีสภาพดี ไม่รั่วซึมหรือเกิดอันตรายได้ง่าย

(ด) เครื่องวัดความเร็ว ที่สามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง คลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละสิบ และจะต้องมีแสงสว่างให้สามารถอ่านความเร็วในเวลากลางคืนได้

(ต) เครื่องบันทึกข้อมูลการเดินทางของรถ ที่มีคุณลักษณะและระบบการทำงานตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีเครื่องบันทึกข้อมูลการเดินทางของรถตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบคัสซีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๖) ระบบหน่วงความเร็วของรถซึ่งทำหน้าที่ชะลอความเร็วรถ ซึ่งมีคุณลักษณะ ระบบการทำงานสมรรถนะ และประสิทธิภาพของระบบหน่วงความเร็วของรถ รวมทั้ง

^{๓๕} ข้อ ๑๕ (๑) (๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๖} ข้อ ๑๕ (๑) (๘) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีระบบห่วงความเร็วของรถ ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ตัวถังยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) ห้องผู้ขับรถทำด้วยโลหะแข็งแรง มีประตูทั้งสองข้าง มีที่นั่งผู้ขับรถตั้งอยู่ในตำแหน่งเหมาะสมที่สามารถบังคับรถได้ดี และสามารถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลังได้อย่างชัดเจนเมื่อใช้กระจกเงาสำหรับมองหลัง

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่จะบังคับให้มีห้องผู้ขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ข) กระจกกันลมและส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจกต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่อธิบดีประกาศกำหนด โดยกระจกกันลมหน้าต้องมีขนาดที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นการติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด

คุณลักษณะ ขนาด และประสิทธิภาพของวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดด ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ค) กระจกเงาสำหรับมองหลังอย่างน้อย ๑ บาน ซึ่งทำให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านข้าง ด้านหลัง และภายในรถได้ทุกขณะ

(ง) เครื่องปัดน้ำฝน มีใบปัดน้ำที่กระจกหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปัดน้ำได้เนื้อที่กว้างพอที่ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจน

(จ) ตัวถังส่วนที่บรรทุก ให้มีลักษณะและมาตรฐานตามที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ความสูงของตัวถังส่วนที่บรรทุกที่มีลักษณะเป็นกระบะที่สำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกิน ๘,๐๐๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม เมื่อวัดจากพื้นกระบะจะต้องไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร และสำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม เมื่อวัดจากพื้นกระบะจะต้องไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

(ฉ) ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านหลังของตัวถังให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ช) สีภายนอกซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(ซ) อุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ซึ่งมีคุณลักษณะ สี ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้ง รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีอุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฌ) ในกรณีที่เป็นรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่ส่วนบรรทุกเป็นตู้ทึบให้ติดแผ่นสะท้อนแสงสีเหลืองที่มุมบนของตัวถังด้านท้ายแต่ละ ๑ แผ่นด้วย

^{๓๗} ข้อ ๑๕ (๒) (ข) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๓๘} ข้อ ๑๕ (๒) (ข) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(ณ)^{๓๙} เข็มขัดนิรภัย ซึ่งมีคุณลักษณะ สมรรถนะ มาตรฐาน แบบ การติดตั้ง และการยึดเข็มขัดนิรภัย รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ญ)^{๔๐} อุปกรณ์ป้องกันด้านหน้า ด้านข้างและด้านท้ายของรถ

คุณลักษณะ ขนาด ประสิทธิภาพ ตำแหน่งและเงื่อนไขในการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันด้านหน้า ด้านข้างและด้านท้ายรถ รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบตัวถังตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟดังต่อไปนี้ ที่มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ก)

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ข)

(ค) โคมไฟแสดงความกว้างของรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ

๑ (ก) (ค)

(ง) โคมไฟเลี้ยว มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ง)

(จ) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (จ)

(ฉ) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ฉ)

(ช) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ช)

(ซ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ซ)

(ณ) โคมไฟแสดงส่วนสูงและประเภทของรถ แสงเขียว มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (ก) (ณ) สำหรับรถที่มีตัวถังส่วนบรรทุกเป็นตู้ทึบหรือเป็นกระบะที่มีหลังคาถาวรให้มีโคมไฟแสดงส่วนสูงแสงแดง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถตอนบนหลังคา จำนวน ๒ ดวงแต่ละดวงห่างจากด้านข้างริมสุดของรถไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(ญ) โคมไฟภายในรถ แสงขาว ติดไว้ภายในห้องผู้ขับรถให้แสงสว่างพอสมควร

(ฎ)^{๔๑} อุปกรณ์สำหรับยึดตู้หรือถังบรรทุก ซึ่งมีคุณลักษณะ สมรรถนะ ประสิทธิภาพ การติดตั้งและการยึดตู้หรือถังบรรทุก รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดตู้หรือถังบรรทุกตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๖^{๔๒} นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ แล้ว รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕

^{๓๙} ข้อ ๑๕ (๒) (ณ) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๐} ข้อ ๑๕ (๒) (ญ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๑} ข้อ ๑๕ (๒) (ฎ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๒} ข้อ ๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

และลักษณะ ๙ ที่ใช้ลากจูงรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ หรือลักษณะ ๘ ต้องมีจานพวงหรืออุปกรณ์ต่อพวงที่มีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และสมรรถนะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๗ นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ แล้ว รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ จะต้องมีเครื่องดับเพลิงติดตั้งในที่เหมาะสมพร้อมที่จะใช้ได้ทุกขณะขนาด จำนวนและคุณภาพของเครื่องดับเพลิงให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

ข้อ ๑๗ ทวิ^{๔๓} รถตามข้อ ๑๕ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟดังต่อไปนี้ ถ้าจะนำมาใช้ต้องมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล จำนวน ๒ ดวง มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ก)

(ข) โคมไฟข้างรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ข)

(ค) โคมไฟเลี้ยวข้างรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ค)

(ง) โคมไฟตัดหมอก มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ง)

(จ) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (จ)

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑๕ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(๓)^{๔๔} เครื่องปรับอากาศ ต้องมีประสิทธิภาพสามารถปรับอากาศภายในรถให้มีอุณหภูมิสม่ำเสมอพอเหมาะ และมีระบบการทำงาน คุณลักษณะเฉพาะ หรือขนาด ตามเงื่อนไขที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

ส่วนที่ ๒

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

ลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘

ข้อ ๑๘^{๔๕} รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบดังต่อไปนี้

(๑) คัสซี ตามแบบที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

^{๔๓} ข้อ ๑๗ ทวิ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๔} ข้อ ๑๗ ทวิ (๓) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๕} ข้อ ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

(ก) โครงค้ำซี่ ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

โครงค้ำซี่ของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๘ ต้องสามารถปรับขนาดความยาวได้

โครงค้ำซี่ส่วนหน้าของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ ให้มีสลักพวงทำด้วยโลหะขนาดพอสมควรสำหรับต่อกับงานพ่วงของรถลากจูงได้โดยเฉพาะ

(ข) กงล้อทำด้วยโลหะ และยางเป็นชนิดกลวงสูบลม ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ค) เพลาล้อ ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ง) สปริง ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(จ) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะ ยาง หรือวัสดุอื่นใด สำหรับล้อหลังสุดของรถ ส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลนต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ฉ) ระบบห้ามล้อ ที่สามารถห้ามล้อได้โดยใช้การควบคุมจากระบบห้ามล้อของรถลากจูงและต้องมีระบบห้ามล้อฉุกเฉินที่สามารถทำให้รถหยุดได้โดยอัตโนมัติในกรณีที่เกิดจากรถลากจูง รวมทั้งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และประสิทธิภาพตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ช) ระบบไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ (๑) (ณ)

(ซ) อุปกรณ์ต่อพ่วง ที่สามารถลากจูงได้ในขณะบรรทุกเต็มอัตรา รวมทั้งต้องมีคุณลักษณะ ระบบการทำงาน และสมรรถนะตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ณ) เครื่องหมาย เป็นแผ่นโลหะรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก มีข้อความเป็นอักษรไทยว่า “รถพ่วง” หรือ “รถพ่วงยาว” โดยลักษณะ ขนาด และสีของแผ่นโลหะ ตลอดจนวิธีการติดแผ่นโลหะให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบค้ำซี่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงค้ำซี่อย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตราย แบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วย

(ก) ส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ (๒) (ข)

(ข) ตัวถังส่วนที่บรรทุก ซึ่งมีลักษณะและมาตรฐานเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ (๒) (จ)

(ค) สีภายนอกซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(ง) อุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ซึ่งมีคุณลักษณะ สี ขนาด จำนวน และ

^{๕๖} ข้อ ๑๘ (๒) (ง) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ตำแหน่งการติดตั้ง รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องมีอุปกรณ์หรือแผ่นสะท้อนแสง ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(จ)^{๔๗} อุปกรณ์ป้องกันด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลังของรถ

คุณลักษณะ ขนาด ประสิทธิภาพ ตำแหน่งและเงื่อนไขในการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลังรถ รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งอุปกรณ์ดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบตัวถังตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ฉ)^{๔๘} อุปกรณ์สำหรับยึดตู้หรือถังบรรทุก ซึ่งมีคุณลักษณะ สมรรถนะ ประสิทธิภาพ การติดตั้งและการยึดตู้หรือถังบรรทุก รวมทั้งประเภทและลักษณะของรถที่ต้องติดตั้งอุปกรณ์สำหรับยึดตู้หรือถังบรรทุกตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ค) โคมไฟดังต่อไปนี้ ที่ทำงานได้ร่วมกับรถที่ใช้ลากจูง และมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟเลี้ยว ติดที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ง)

(ข) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (จ)

(ค) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ฉ)

(ง) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

(จ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ซ)

(ฉ) โคมไฟแสดงส่วนสูงท้ายรถ แสงแดง สำหรับรถที่มีตัวถังส่วนบรรทุกเป็นตู้ทึบหรือเป็นกระบะที่มีหลังคาถาวร ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถตอนบนหลังคา จำนวน ๒ ดวง แต่ละดวงห่างจากด้านข้างริมสุดไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(ช) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ (๓) (ซ)

ข้อ ๑๙^{๔๙} (ยกเลิก)

ส่วนที่ ๓

ขนาดของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

ข้อ ๒๐^{๕๐} รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ให้มีขนาดตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

^{๔๗} ข้อ ๑๘ (๒) (จ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๘} ข้อ ๑๘ (๒) (ฉ) เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๔๙} ข้อ ๑๙ ยกเลิกโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ดังต่อไปนี้

(๑) ความกว้าง เมื่อวัดจากส่วนที่กว้างที่สุดของตัวถึงรวมส่วนประกอบที่ยื่นออกจากตัวถึงแต่ไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความกว้างไม่เกิน ๒.๕๕ เมตร เว้นแต่รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๒ ที่ติดตั้งระบบทำความเย็นเพื่อควบคุมอุณหภูมิภายในตัวถังส่วนบรรทุก จะต้องมีความกว้างไม่เกิน ๒.๖๐ เมตร โดยตัวถังหรือส่วนประกอบของตัวถังจะยื่นเกินขอบทางด้านนอกของเพลาล้อท้ายหรือกลุ่มเพลาล้อท้ายได้ไม่เกินด้านละ ๑๕ เซนติเมตร

(๒)^{๕๐} ความสูง เมื่อวัดในแนวตั้งจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถ ไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ ต้องมีความสูงไม่เกิน ๔.๐๐ เมตร เว้นแต่รถที่มีความกว้างไม่เกิน ๒.๓๐ เมตร ต้องมีความสูงได้ไม่เกิน ๓ เมตร โดยความสูงของรถต้องไม่ทำให้การทรงตัวของรถต่ำกว่าเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ความยาว รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองด้านนอกตัวรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๒ เมตร

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดไม่รวมแขนพวงถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๘ เมตร

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๓.๖๐ เมตร โดยระยะจากศูนย์กลางของสลักพวงถึงส่วนท้ายสุดของรถจะต้องมีความยาวไม่เกิน ๑๒ เมตร

(๔) ส่วนยื่นหน้า รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๖ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดของรถไม่รวมกันจนถึงศูนย์กลางเพลาล้อหน้า ต้องมีความยาวของส่วนยื่นหน้าไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดของรถไม่รวมกันจนถึงศูนย์กลางสลักพวง ต้องมีความยาวของส่วนยื่นหน้าไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ

(๕)^{๕๑} ส่วนยื่นท้าย รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๖ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากส่วนท้ายสุดของตัวถึงส่วนที่บรรทุกแต่ไม่รวมกันชนท้ายและอุปกรณ์อื่น ถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือศูนย์กลางของกลุ่มเพลาล้อท้ายในกรณีที่มีเพลาล้อท้ายมากกว่าหนึ่งเพลาล้อ ต้องมีความยาวของส่วนยื่นท้ายไม่เกินสองในสามของช่วงล้อ

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ ลักษณะ ๘ เมื่อวัดจากส่วนท้ายสุดของตัวถึงส่วนที่บรรทุกแต่ไม่รวมกันชนท้ายและอุปกรณ์อื่น ถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือกลุ่มเพลาล้อท้าย

^{๕๐} ข้อ ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๑} ข้อ ๒๐ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๒} ข้อ ๒๐ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ล้อท้ายในกรณีที่มีเพลาล้อท้ายมากกว่าหนึ่งเพลาล้อ ต้องมีความยาวของส่วนยื่นท้ายไม่เกินสองในห้าของช่วงล้อ

อุปกรณ์อื่นซึ่งไม่ใช่กันชนท้ายที่ติดตั้งเพิ่มเติมที่ด้านท้ายของตัวถังส่วนที่บรรทุกต้องมีความยาวตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์การวัดขนาดช่วงล้อของรถตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ข้อ ๒๑^{๕๓} (ยกเลิก)

ส่วนที่ ๔

สำนักงานข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ^{๕๔}

ข้อ ๒๑^{๕๕} ในกรณีที่มีความจำเป็นตามลักษณะของการใช้งาน รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของจะมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ หรือขนาดของรถแตกต่างไปจากกฎกระทรวงนี้ได้ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒๒^{๕๖} รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งระหว่างประเทศต้องมีสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะมีอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๕

เบ็ดเตล็ด^{๕๗}

^{๕๓} ข้อ ๒๑ ยกเลิกโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๔} ส่วนที่ ๔ ข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ข้อ ๒๑ ถึง ข้อ ๒๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๕} ข้อ ๒๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๖} ข้อ ๒๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

^{๕๗} ส่วนที่ ๕ เบ็ดเตล็ด ข้อ ๒๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๕๘ ข้อ ๓๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการติดกระจกกันลมหลังกับตัวรถไม่มีผลเกี่ยวกับความปลอดภัยของรถ สมควรเปิดโอกาสให้เจ้าของรถเลือกที่จะจัดให้มีกระจกกันลมหลังหรือไม่ก็ได้ และโดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้โดยสารเพิ่มขึ้น ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว สมควรกำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมขนาดความสูงของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กให้รับกับมาตรฐานสากลและกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบการทรงตัวของรถดังกล่าวเพื่อให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^{๖๐}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันวิวัฒนาการและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิศวกรรมยานยนต์ได้เจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมวิวัฒนาการและความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและลดอันตรายแก่ผู้ใช้รถ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งในส่วนเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งสมควรเพิ่มเติมการกำหนดเครื่องมือเครื่องใช้ประจำรถที่ใช้ในการขนส่ง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^{๖๑}

ข้อ ๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันปรากฏว่า รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง (รถตู้) ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

^{๕๙} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๑๑๒/หน้า ๙/๖ พุทธศักราช ๒๕๓๕

^{๖๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๔๘ ก/หน้า ๑๒/๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๗

^{๖๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗/ตอนที่ ๓๑ ก/หน้า ๒๕/๗ เมษายน ๒๕๔๓

ทางบก มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดฟิล์มกรองแสงที่มีกระจกกันลมด้านข้างและด้านหลังของรถ แตกต่างไปจากรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบสองคน (รถตู้) ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ จึงก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและการกำกับดูแลทั้ง ๆ ที่เป็นรถยนต์ที่มีลักษณะและขนาดเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติที่เกี่ยวกับฟิล์มกรองแสงของกระจกกันลมด้านข้างและด้านหลังของรถยนต์ดังกล่าวตามกฎหมายทั้งสองฉบับเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมควรปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดฟิล์มกรองแสงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร มาตรฐาน ๒ (จ) ที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง (รถตู้) และมาตรฐาน ๓ (ฉ) (รถตู้) เสียใหม่ให้สอดคล้องกันกับที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^{๖๒}

ข้อ ๓ รถที่จดทะเบียนไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะมีการเปลี่ยนหรือติดตั้งเครื่องปรับอากาศใหม่หรือระบบระบายอากาศใหม่ให้เครื่องปรับอากาศและระบบระบายอากาศดังกล่าวเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ โดยที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมลงนามเป็นสมาชิกพิธีสารมอนทรีออลว่าด้วยการลดและเลิกการใช้สารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน (Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer) เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๑ และให้สัตยาบันการเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงมีผลบังคับใช้ต่อประเทศไทยเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ แต่เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการนำเครื่องปรับอากาศมาติดตั้งเป็นเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งจำนวนมากโดยไม่มีมาตรการในการควบคุมการใช้ จึงมีการใช้สารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (Chlorofluorocarbons (CFCs)) เป็นสารทำความเย็นในเครื่องปรับอากาศภายในรถที่ใช้ในการขนส่ง ซึ่งสารดังกล่าวจะทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน ทำให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อควบคุมดูแลการใช้เครื่องปรับอากาศภายในรถที่ใช้ในการขนส่งให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพื่อให้สามารถกำหนดให้มีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒^{๖๓}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการโดยสารแก่คนพิการนอกจากนี้ เพื่อให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๗ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งระหว่างประเทศ และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่ใช้สำหรับการขนส่งทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ อาจมีสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถแตกต่างไปจากข้อกำหนดในกฎกระทรวงได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศ

^{๖๒} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๕ ก/หน้า ๓/๑๔ มกราคม ๒๕๔๘

^{๖๓} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓/ตอนที่ ๖๕ ก/หน้า ๒๑/๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๙

กำหนดหรือให้ความเห็นชอบ หรือตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๙ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก รวมทั้งรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่ได้ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ และมีขนาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้จดทะเบียนก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่อาจขอเปลี่ยนแปลงเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ และขนาดของรถให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบขนาด และข้อกำหนดทางเทคนิคของรถ ที่กำหนดไว้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานยานยนต์สากลและเทคโนโลยีด้านการผลิตรถยนต์ในปัจจุบันที่พัฒนาขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ขนาดและข้อกำหนดทางเทคนิคของรถตามกฎกระทรวงดังกล่าวเสียใหม่ เพื่อให้การใช้รถในการประกอบการขนส่งมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับมาตรฐานยานยนต์สากลและเทคโนโลยีด้านการผลิตรถยนต์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และปรากฏว่าเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบสำหรับรถที่กำหนดไว้บางรายการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับเป็นการสมควรกำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถบางรายการเพิ่มเติมเพื่อให้การใช้รถใช้ถนนมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๒ (พ.ศ. ๒๕๕๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ๙ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖/ตอนที่ ๓๑ ก/หน้า ๓๒/๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒
๒๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๙/ตอนที่ ๑๐๕ ก/หน้า ๒๓/๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
๒๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๒๔ ก/หน้า ๑/๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙

ข้อ ๒๐ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้ จนกว่าจะมี ระเบียบหรือประกาศตามกฎหมายนี้ออกมาใช้บังคับ

